

איזהו אושר

1. מוסר אביך עמי' כב

וחנה הרבה ראו בספרים חיוב העבודה התורה והתפלה בשמחה, וכפו עצמם לעשות בשמחה, אבל לא ראו בשכלם להשתלם מעט מעט עד שתהיי ראויה עליהם השמחה בתורה ובתפלה ובכל עניני עבודת השם ית', אי"כ אע"פ שנכנס בלב רוח שמחה אבל אין לבו טוב עליו, שאינו חפץ בשמחה זו באמת ואינה נוחה לו רק שחיא חובה עליו.

2. ספר דברים פרק כח

(מז) תחת אשר לא עבדת את ה' אל-היך בשמחה ובטוב לבב מרב כל.

3. עין איה ברכות 339

טובים הם מאד חיי השמחה אבל גרועים ופחותים הם חיי התוללות. האדם השלם המכיר בחכמת אמת את יקרת שמחת החיים וכי ראוי באמת לשמח תמיד בחייו... ע"כ לא תבא שמחה מקורית כזאת לעולם לידי הוללות ומעשים פחותים. אמנם השמחה שהכסילים קונים אותה ומשתדלים בהשגתה, אינה באה להם מכת הכרתם בעצם הוד החיים, כיא מכריחתם מצער של היגון והעצב, ע"כ יתרחקו במדת שמחתם אל גבול ההוללות.

4. עין ברכות ב / פרק תשיעי, סב

...ומתוך שימצא את האושר האמיתי ומנוחת נפשו בעולמו הפנימי, לא יהי משועבד להשפעה החיצונה של הבריות הסובבות אותו... ע"כ צריך שיכוין עצמו בעושר פנימי, להשלים את הכרתו הפנימית על כל אופק החיים שלו, באופן שלא יהי צריך להשלימם מצד הכרח מנהגי זולתו, שאז כבר הוא משתעבד להשפעתם במדה יתירה... כל אלה תוצאות הכרתו הפנימית, שכך הוא ראוי לפי היגיון והצדק. ע"פ דרכה של תורה ומצותיה, שיתנשא לקיימה באהבה גמורה וחפץ עליון וקדוש, השוכן עמק בנפש פנימה.

5. ספר סיפורי מעשיות - מעשה יג

...אתם סוברים שאני חרש? אין אני חרש כלל! רק שכל העולם כולו אינו עולה אצלי לכלום, שאשמע החסרון שלהם. כי כל הקולות כולם הם מן חסרונות. כי כל אחד ואחד צועק על חסרונו. ואפלו כל השמחות שבעולם כולם הם רק מחמת החסרון, ששמח על החסרון שחסר לו ונתמלא. ואצלי, כל העולם כולו אינו עולה לכלום, שיכנסו באזני החסרון שלהם. כי אני חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון. ויש לי הסכמה על זה שאני חי חיים טובים, מן המדינה של עשירות. וחיים טובים שלו הוא, שהיה אוכל לחם ושותה מים.

6. שבת / קי"ח/ב

הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף כי קאמרין בפסוקי דזמרא אי"ר יוסי יהא חלקי ממתפללים עם דמדומי חמה אי"ר חייא בר אבא אי"ר יוחנן מצוח להתפלל עם דמדומי חמה אי"ר זירא מאי קרא ייראוך עם שמש ולפני ירח דור דורים ...

6א. ע"ר ב, פסח, הלל

כשסדדי החיים חולכים בדרך ישרה, ומהלכם התמידי שומר את דרכו הסלולה, להשכיל ולחייטיב, אז הדרך כבושה גייכ לזמנים נאורים מאד, להתרומם בהם מעל לחוג החיים הקבוע, להלל לשם ד' בעז כח רוממות נפש בלתי-מצויה. אמנם רוממות נפש בלתי-מצויה איננה ראויה להיות עם האדם בכל עת. כי שיווי המשקל של הכחות כולם החומריים והרוחניים היא ברכת השלום היותר יקרה לאדם. ע"כ הקורא הלל בכל יום הי"ז מחרף ומגדף (שבת קי"ח, ב), לא נאה לציין שיסוד הכרת דעת ד' היא בטבעה מוציאה תמיד את האדם ממנוחת טבעו, אפילו על מנת להעלותו למעלה מחוג החיים הקבועים. כי התדירות במצב בלתי-נורמלי, אפילו יחיה יפה שבמצבים, חוזר לטורח ולמין חלי, הפועל הפעולה ההפכית מן מה שנוצר עליו יסוד כח התרוממות הנפש. אבל בחיותו בא מפרק לפרק, אחרי חסידור הנאה והאמץ של החיים הקבועים בקדושתם ובעצם טבעם הטהור, אז אין לשער כמה הוא יפה ונעים, וכמה הוא מאיר את דרך החיים, גם אמרי עברו, כעמוד אורח המופיע מרושם ברק זהרו גם אחרי העלמו, עד שתתחדש לפי מהלך החיים רשימה חדשה לרוממות הנפש, המתאמת עם העונג והמנוחה. אז תתענג על ד', בהודות והלל.

6ב. פוקס י"ג / נג

"הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף". מצד המוסר, ההתפעלות טובה היא כשהיא באה מזמן לזמן, אבל בחיותה תכופה תאבד פעולתה ותמשיך פעולה נגדית המחלשת את הכוחות המוסריים. ומצד השכל, ההתפעלויות הבאה מצד המקבל שלפי מדת כח ציורו הוא מתפעל- היא טובה, אבל זה אין בא כ"א מזמן לזמן. אמנם ההתפעלויות התמידית מורה שלא רק מצד התחדשות הדבר מצד המקבל כ"א בעצם הענין הוא צריך להתפעלויות, וזה אין ראוי באמת מצד החשקפה האמיתית. כי מה נחשב כל פלא לעומת כחו הבלתי בעל תכלית של אדון כל המעשים ב"ה. ע"כ הקורא הלל בכל יום מורה כי ההתפעלויות היא עצמית והרי זה מחרף ומגדף כ"א לפרקים מצד עצמיות כח המתפעל שבנפש.